

RATSASTUKSEN OPETTAJAN AMMATTITUTKINTO

TUTKINNON PERUSTEET

Opetushallitus 2002

ISBN 952-13-1502-4 (nid.)

ISBN 952-13-1503-2 (pdf)

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

DNO 37/011/2002

MÄÄRÄYS **Velvoittavana
noudatettava**

PÄIVÄMÄÄRÄ **1.7.2002**

Voimassaoloaika
1.8.2002 alkaen toistaiseksi

Säännökset, joihin toimivalta
määräyksen antamiseen perustuu
L 631/1998, 13 § 2 mom
A 812/1998, 1 § 1 mom

Kumoaa määräyksen no
Muuttaa määräystä no

RATSASTUKSENOPETTAJAN AMMATTITUTKINNON PERUSTEET

Opetushallitus on päättänyt ratsastuksenopettajan ammattitutkinnon perusteista, joita on noudatettava 1.8.2002 lukien toistaiseksi.

Tutkintoon tai sen osaan valmistavan koulutuksen järjestäjän on laadittava ja hyväksyttävä koulutusta varten opetussuunnitelma noudattaen, mitä näissä tutkinnon perusteissa on määrätty. Ammattitaidon näytöt on järjestettävä osana valmistavaa koulutusta.

Tutkintotoimikunta, tutkinnon järjestäjä ja koulutuksen järjestäjä eivät voi jättää noudattamatta tutkinnon perusteita tai poiketa niistä.

Todistuksiin merkittävistä tiedoista ja todistusmalleista sekä henkilökohtaisten opiskeluohjelmien laatimisen perusteista määrätään erikseen.

Pääjohtajan sijainen
Yljohtaja

OLE EHRSTEDT
Ole Ehrstedt

Opetusneuvos

JUHANI LAPIOLAHTI
Juhani Lapiolahti

SISÄLLYSLUETTELO

1	Luku	
	NÄYTTÖTUTKINTOJEN TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET	7
1	§ Näyttötutkinnot	7
2	§ Näyttötutkintoihin valmistava koulutus	7
3	§ Ammattitaidon osoittamistapojen ja tutkintasuoritusten arvioinnin yleiset perusteet	8
2	Luku	
	RATSASTUKSENOPETTAJAN AMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN	8
1	§ Tutkinnon osat	8
3	Luku	
	RATSASTUKSENOPETTAJAN AMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET	9
1	§ Ammattitaitovaatimukset	9
	a) Hevostaidot	9
	b) Ratsastustaito	10
	c) Ratsastuksen opettaminen	10
	d) Yritystoiminta	11
2	§ Arvioinnin kohteet ja kriteerit	11
	a) Hevostaidot	11
	b) Ratsastustaito	13
	c) Ratsastuksen opettaminen	14
	d) Yritystoiminta	15
3	§ Ammattitaidon osoittamistavat	16
	Liite AMMATIN KUVAUS	18

1 Luku

NÄYTTÖTUTKINTOJEN TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET

1 § NÄYTTÖTUTKINNOT

Näyttötutkinnot ovat ammattitaidon hankkimistavasta riippumattomia. Koulutuksessa, työelämässä ja harrastuksissa hankittua osaamista käsitellään yhtenä kokonaisuutena siten, että osaaminen voidaan hyödyntää tutkinnoissa vaaditun ammattitaidon näytöissä.

Näyttötutkinnot ovat rakenteeltaan modulaarisia. Ne muodostuvat työelämästä ja sen kehittymistarpeista johdetuista tehtäväkokonaisuuksista, joille on ominaista toiminnallisen ja tiedollisen perustan yhteisyys, ammattitaidon monipuolisuus sekä työprosessin ja sen tulosten yhdentyminen. Tutkinnon osa muodostaa ammattipätevyuden osa-alueen, joka voidaan erottaa luonnollisesta työprosessista itsenäiseksi ja arvioitavaksi kokonaisuudeksi. Näytöt järjestetään ja suoritetaan joustavasti tutkinnon osa kerrallaan. Koko tutkinnon sijasta tavoitteena voi olla myös tietyn tai tiettyjen tutkinnon osien suorittaminen.

Ammattitaitovaatimusten kuvauksen perustana on pätevyystyypitys, jonka katsotaan parhaiten soveltuvan ammattialalle. Kuvauksessa keskitytään ammatin ydintoimintojen vaatimuksiin, toimintaprosessien hallintaan ja laaja-alaiseen ammattikäytäntöön. Vaatimukset kattavat myös työelämässä tarvittavan kielitaidon ja sosiaaliset valmiudet.

2 § NÄYTTÖTUTKINTOIHIN VALMISTAVA KOULUTUS

Näyttötutkintoihin osallistumiselle ei muodollisesti voida asettaa koulutukseen osallistumista koskevia ennakkoehtoja. Pääsääntöisesti tutkinnot suoritetaan kuitenkin erilaisen valmistavan koulutuksen yhteydessä.

Valmistavan koulutuksen järjestäjän tulee vahvistaa opetussuunnitelma tutkintojen perusteiden mukaiseksi. Koulutus ja siihen sisältyvät näytöt on jäsennettävä tutkinnon osien mukaisesti. Koulutuksen järjestäjän velvollisuutena on järjestää näytöt osana valmistavaa koulutusta. Opiskelijan velvollisuutena on osallistua näyttöihin osana opintojaan.

Ammatillisena peruskoulutuksena suoritettavaan perustutkintoon sisältyvät yhteiset opinnot eivät ole pakollisia koulutuksessa, joka valmistaa näyttötutkintona suoritettavaan perustutkintoon. Niiden tavoitteet tulee ottaa kuitenkin soveltuvin osin huomioon opetussuunnitelmassa ja opetuksen järjestämisessä.

3 § AMMATTIT AidON OSOITTAMISTAPOJEN JA TUTKINTOSUORITUSTEN ARVIOINNIN YLEISET PERUSTEET

Näyttöjen arviointi edellyttää järjestelmällistä aineiston keräämistä, päätöksentekoa ja dokumentointia tutkinnon suorittajan ammatillisista ja työtoimintavalmiuksista suhteessa tutkinnon perusteissa määriteltyihin ammattitaitovaatimuksiin ja arviointikriteereihin.

Arvioinnin painopisteen tulee olla tekemisessä ja työssä toimimisessa. Taito tai osaaminen on arvioitava pääsääntöisesti suoraan vastaavasta työtoiminnasta.

Näyttöympäristön tulee olla todellinen tai mahdollisimman aito. Arvioinnissa tulee käyttää monipuolisesti erilaisia ja ensisijaisesti laadullisia arviointimenetelmiä, kuten havainnointia, haastatteluja, kyselyjä, aikaisempia dokumentoituja näyttöjä sekä itse- ja ryhmäarviointia. Näytöt tulee järjestää tutkinnon osittain siten, että niissä voidaan arvioida ammatinhallinnan kannalta keskeisten tavoitteiden saavuttamista.

Arvioinnin kohteilla ilmaistaan osaamisen alueet, joihin arvioinnissa kiinnitetään erityisesti huomiota. Kohteet tulee kiinnittää ydintaitoihin, työn perustana olevan tiedon hallintaan, työmenetelmien, työvälineiden ja materiaalien hallintaan sekä työprosessin hallintaan. Sekä arvioinnin kohteet että kriteerit johdetaan vastaavan tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksista. Arvioinnin kohteisiin perustuvat arviointikriteerit kuvaavat ja täsmentävät eritasoisia suorituksia. Kriteereillä ilmaistaan kynnykset, joiden avulla erotellaan eritasoiset suoritukset.

2 Luku

RATSASTUKSEN OPETTAJAN AMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN

1 § TUTKINNON OSAT

Ratsastuksenopettajan ammattitutkinto muodostuu neljästä (1–4) pakollisesta tutkinnon osasta. Tutkinto on suoritettu, kun kaikkien osien näytöt on annettu hyväksytysti.

Tutkinnon osat ovat:

- 1 Hevostaidot
- 2 Ratsastustaito
- 3 Ratsastuksen opettaminen
- 4 Yritystoiminta

HEVOSTAIDOT
RATSASTUSTAITO
RATSASTUKSEN OPETTAMINEN
YRITYSTOIMINTA

Kuvio 1. Ratsastuksenopettajan ammattitutkinnon osat.

3 Luku

RATSASTUKSENOPETTAJAN AMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET

1 § AMMATTITAITOVAATIMUKSET

a) Hevostaidot

Tutkinnon suorittaja osaa suunnitella ja toteuttaa hevosten perus- ja erikoishoidot. Hän osaa valita sopivan hevosen ratsastuskoulukäyttöön sekä suunnitella ja toteuttaa hevosten käytön niin, että käyttö ylläpitää ja kehittää hevosten koulutustasoa. Hän osaa hankkia, sovittaa ja huoltaa hevosen varusteet.

Tutkinnon suorittaja osaa suunnitella ja toteuttaa hevosten sisä- ja laidunruokinnan yksilöllisten tarpeiden mukaan. Hän osaa rehuntuotannon ja laiduntalouden sekä rehunhankinnan perusteet. Hän tuntee hevosen fysiologian ja anatomian ja ymmärtää rakenteen vaikutuksen hevosen suorituskykyyn ja kestävyys. Hän osaa eläinlääkinnän perusteet ja pystyy lääkitsemään ja hoitamaan hevosta. Hän tietää, milloin eläinlääkärinä tarvitaan, ja osaa toimia sairaustapauksissa tilanteen vaatimalla tavalla. Hän tuntee ratsuhevosen ken-

gityksen perusteet ja ymmärtää kengityksen merkityksen hevosen terveydelle. Hän osaa suunnitella kengityksen ja huolehtia siitä yhdessä kengittäjän kanssa.

Tutkinnon suorittaja pystyy toimimaan työnjohtotehtävissä. Hän ottaa huomioon työ- ja paloturvallisuustekijät töiden suunnittelussa ja toteutuksessa. Hän on yhteistyökykyinen ja ymmärtää oman esimerkkinsä vaikuttavuuden. Hän osaa huolehtia tallin ja lähialueiden ympäristöstä ja hevosurheilualueista. Hän osaa toimia hevosalan asiantuntijana ratsastuskeskusten ja -alueiden suunnittelussa ja ottaa huomioon hevosten ja ratsastajien tarpeet sekä osaa tehdä käytännön kunnostustöitä. Hän tuntee tarvittavan lainsäädännön ja toimii sen mukaan sekä kestävän kehityksen periaatteita noudattaen.

Hän osaa antaa ensiapua.

b) Ratsastustaito

Tutkinnon suorittaja osaa ratsastaa hevostaan tasapainossa, tahdissa, peräänannossa ja koottuna kaikissa askellajeissa. Hän ymmärtää perusratsastuksen merkityksen ja kouluratsastuksen tarkoituksen. Hän osaa ratsastaa kouluratsastusliikkeitä vaativalla B-tasolla ja ymmärtää liikkeiden vaikutuksen hevoseen. Hän osaa hypätä esteitä ja on sisäistänyt esteratsastuksen perusteet. Hän osaa ratsastaa erilaisia esteharjoituksia tasolla 1-15 cm ja on selvillä esteratsastuksen erilaisten harjoitusten tarkoituksesta ja vaikuttavuudesta. Hän osaa ratsastaa maastossa ja maastoesteillä. Hän toimii liikennesääntöjen mukaan ja osaa hyödyntää maastoratsastusmahdollisuudet monipuolisesti.

Tutkinnon suorittaja osaa kouluttaa nuoren hevosen kilpa-, harraste- tai opetushevoseksi. Hän on perehtynyt ratsuhevosen valmennuksen ja koulutuksen periaatteisiin ja osaa tehdä valmennus- ja koulutus suunnitelman ottaen huomioon hevosten yksilölliset erot. Hän osaa ylläpitää ja nostaa hevosten koulutustasoa helpolle A-tasolle. Hän osaa hyödyntää ratsastustaitoaan omassa opetuksessaan, on sisäistänyt taidon oppimisen periaatteet ja haluaa kehittää ja ylläpitää taitojaan. Hän osaa olympialajien kilpailusäännöt, tuntee muut ratsastuksen lajit ja noudattaa hevosen käsittelyssä hyviä hevostaitoja.

c) Ratsastuksen opettaminen

Tutkinnon suorittaja osaa tehdä ratsastuskoulun opetussuunnitelman. Hän ottaa huomioon eri-ikäisten ja eritasoisten asiakkaiden tavoitteet ja toiveet. Hän osaa suunnitella ratsastus- ja hevostaitotuntien sisällöt koulu-, este- ja kenttäratsastuksen periaatteiden mukaisesti.

Tutkinnon suorittaja hallitsee taidon opettamisen ja osaa toteuttaa opetuksen turvallisesti ja monipuolisesti eri opetusmenetelmiä käyttäen. Hän on perehtynyt ratsastuksenopetuksen eri tavoitteisiin. Hän tuntee ihmisen fysiolo-

giaa ja ymmärtää eri-ikäisten ratsastajien erilaisuuden. Hän tuntee ihmisen erilaiset oppimistyylit ja ymmärtää niiden vaikutuksen oppimiseen.

Tutkinnon suorittaja osaa arvioida ratsastajien kehittymistä ja oman opetuksensa vaikuttavuutta. Hän osaa eriyttää opetustaan tilanteen niin vaatiessa ja ymmärtää erityisryhmien opettamisen vaatimukset. Hän osaa hyödyntää tekniikan mahdollisuuksia havainnollistamisen ja äänentoiston parantamiseksi. Hän osaa opettaa sekä koulu- ja esteratsastusta helpolla A-tasolla että maastoratsastusta. Hän osaa hevosalan sanaston ja tulee toimeen ammattiasioissa myös muulla kuin äidinkielellään. Hän tiedostaa tehtävänsä kasvatelijana ja nuorten esikuvana. Hän haluaa kehittää omia vuorovaikutus- ja ihmissuhdetaitojaan.

d) Yritystoiminta

Tutkinnon suorittaja on selvillä yrittämisen edellytyksistä ja mahdollisuuksista ratsastuskoulualalla. Hän tuntee liikeideakäsitteen ja tietää, miten sitä käytetään toiminnan suunnittelun ja toteutuksen perustana. Hän osaa yrityksen perustamista, kirjanpitoa ja verotusta koskevat pääperiaatteet, on selvillä laskentatoimen perusteista ja osaa laatia talousarvion. Hän osaa hoitaa tuntikirjanpidon ja laskutuksen sekä arvioida toiminnan kannattavuutta, maksuvalmiutta ja vakavaraisuutta. Hän osaa hinnoitella ratsastustunnit ja muut ratsastuskoulun tarjoamat palvelut. Hän osaa käyttää tietotekniikkaa työssään.

Tutkinnon suorittaja tuntee markkinoinnin perusteet ja osaa tuottaa ja markkinoida ratsastuskoulun tarjoamia palveluja. Hän ymmärtää oman toimintansa vaikutuksen yrityksen ulkoiseen kuvaan, kannattavuuteen ja taloudellisuuteen. Hän osaa palvella erilaisia asiakkaita, toimii luontevasti ja ystävällisesti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa ja reagoi nopeasti saamaansa palautteeseen. Hän kykenee toimimaan rakentavasti erilaisissa ongelmatilanteissa.

Tutkinnon suorittaja osaa arvioida ratsastuskoulun palvelujen laatua ja ymmärtää oman toimintansa merkityksen laadun varmistamiseksi ja parantamiseksi. Hän tuntee laatujärjestelmän ja osaa kehittää yrityksen toimintaa sen edellyttämällä tavalla. Hän on selvillä tarvittavasta lainsäädännöstä.

2 § ARVIOINNIN KOHTEET JA KRITERIT

a) Hevostaidot

Tämän tutkinnon osan ammattitaidon arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota erityisesti seuraaviin kohtiin:

-
- hevosten hoito
 - hevosen käyttötarkoituksen mukainen valinta
 - hevosen ravinnontarpeen tuntemus
 - ruokinnan suunnittelu ja toteutus
 - hevosen fysiologian ja anatomian tuntemus
 - eläinlääkinnän perusteiden tuntemus
 - kengityksen tuntemus
 - varusteiden huolto ja sovittaminen
 - esimiehenä toimiminen
 - työ- ja paloturvallisuuden huomioon ottaminen
 - hevosalan asiantuntijana toimiminen
 - kunnostustöiden tekeminen
 - lainsäädännön tuntemus
 - ensiaputaidot
 - ympäristön huomioon ottaminen.

Hyväksyty suoritus

Tutkinnon suorittaja hallitsee hevosten oikeat ja tarkoituksenmukaiset hoitotavat. Hän osaa hoitaa hevoset päivittäin ja ottaa huomioon hevosten hyvinvoinnin ja ne eettiset arvot ja periaatteet, jotka alalle hyväksytyssä tapaohjeiston säännöksissä on ilmaistu. Hän osaa valmistaa hevosen näyttely- ja kilpailukuntoon sekä arvioida hevosen sopivuutta käyttötarkoitukseensa esimerkiksi rakenteen, askellajien, rodun tai terveydentilan perusteella. Hän tuntee hevosen ruoansulatuselimistön osat ja on selvillä siitä, miten ruoansulatus tapahtuu. Hän tuntee erilaiset rehut ja niiden sisältämät ravintoaineet. Hän osaa tehdä hevosille ja hevosryhmille ruokintasuunnitelmat sisäruokinta- ja laidunkaudella ja ottaa niissä hevosten yksilölliset erot huomioon.

Tutkinnon suorittaja on perehtynyt hevosen anatomiaan ja fysiologiaan sekä rakenteen vaikutukseen suorituskykyyn. Täältä pohjalta hän osaa arvioida hevosen suorituskykyä ja kehittymisedellytyksiä. Hän tietää terveen hevosen tuntomerkit ja normaalit elintoiminnot sekä pystyy tunnistamaan hevosen yleisimmät taudit ja niiden oireet. Hän osaa toimia niin, että pystyy ehkäisemään vammojen syntymistä ja tarvittaessa antamaan ensiapua. Hän hallitsee tärkeimmät lääkkeiden antotavat ja osaa tehdä madotus-, rokotus- ja rapsaus-suunnitelmat ja ajoittaa niiden toteutukset ratsastuskoulun toimintaan sopiviksi. Hän osaa suunnitella sopivat kengitysvälit hevoskohtaisesti ja arvioida ratsuhevosen kengityksen sopivuutta ja jalka-asentoja. Hän tunnistaa tavallimmat sairauskengitykset ja osaa sekä irrottaa että lyödä kengän kiinni. Hän osaa huoltaa ja sovittaa hevosen varusteet ja arvioida niiden turvallisuutta. Hän hallitsee varusteiden peruskorjauksen.

Tutkinnon suorittaja osaa toimia esimiehenä. Hän on perehtynyt työ- ja paloturvallisuus- sekä tallirakenteita ja ympäristöä koskeviin säädöksiin sekä muihin hevosalan määräyksiin ja ohjeisiin niin, että pystyy esimiehenä valvomaan niiden noudattamista. Hän osaa organisoida työt taloudellisesti ja

tarkoituksenmukaisesti. Hänen johtamistapansa on joustava, kannustava ja yhteishenkeä luova. Hän tuntee työsopimuksen tarkoituksen ja pääsisällön ja ymmärtää, että henkinen hyvinvointi on riippuvainen vuorovaikutuksen toimivuudesta työyhteisössä ja että hän itse on tässä keskeinen vaikuttaja.

Tutkinnon suorittaja osaa arvioida tallin toimivuutta sekä maneesin ja kenttien pohjia käyttäjän näkökulmasta. Hän hallitsee ratsastuskoulun yksinkertaiset kunnossapito- ja huoltotyöt, kuten maneesin pohjan kunnostus ja tarhan aidan korjaaminen. Hän osaa antaa ensiapua ja toimia varmasti ja joustavasti tapaturman sattuessa. Hän pystyy hahmottamaan ratsastuskoulun toimintaympäristön kokonaisuutena niin, että osaa hoitaa talli-, tarha- ja laidunhygienian sekä järjestää lanta- ja jätehuollon. Hän tuntee kuivituksen vaikutukset ja hallitsee lannan asiallisen varastoinnin. Hän osaa järjestää ja ohjeistaa jätteiden lajittelun ja kierrätyksen tallialueella kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti ja ymmärtää ratsastuskoulun ympäristön hoidon maisemallisen merkityksen.

b) Ratsastustaito

Tämän tutkinnon osan ammattitaidon arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota erityisesti seuraaviin kohtiin:

- kouluratsastustaito
- esteratsastustaito
- ratsastustaito maastossa ja maastoesteillä
- liikennesääntöjen noudattaminen
- nuoren hevosen koulutus
- ratsuhevosen valmennuksen ja koulutuksen suunnittelu ja toteutus
- kilpailusääntöjen tuntemus
- ratsastuksen erikoislajien tuntemus
- hevosen käsittelytaito.

Hyväksytty suoritus

Tutkinnon suorittaja osaa ratsastaa hevostaan tahdissa, tasapainossa ja peräänannossa. Hän hallitsee oikean perusistunnan ja apujen käytön sekä ymmärtää niiden vaikutuksen hevosen ratsastettavuuteen. Hän osaa ratsastaa helpon A-tasoisin kouluohtelmaan nivelkuolaimella hyväksytysti. Ohjelmaan tulee sisältyä harjoitus ja keskiaskellajien lisäksi takaosankäännökset ja vastalaukka, esimerkiksi helppo A:O. Hän osaa ratsastaa vaativan B-tasoisin koulutusohjelman kankikuolaimella hyväksytysti. Ohjelmaan on sisällyttävä kootut askellajit, avo- ja sulkutaivutukset, takaosankäännökset ja käynnin kautta laukanvaihdot, esimerkiksi FEI:n joukkueohjelma poneille 1993. Hän osaa arvioida ja analysoida omaa suoritustaan ja tehdä kehittämisehdotuksia.

Tutkinnon suorittaja osaa ratsastaa esteratsastustehtäväradan tasolla 115 cm. Hän hallitsee kevyen ja esteistunnan ja ymmärtää oman istuntansa

vaikutuksen hevosen hyppysuoritukseen. Hän osaa ratsastaa radan hyvässä rytmissä keskittyen ja pehmeästi mukautuen. Radan tulee sisältää lähestymiset suoralla ja kaarevalla linjalla, suhteutetut etäisyydet, vinot lähestymiset, ravista lähestymisen ja pitkän lähestymisen. Hän hallitsee ratsastettavan tien ja kykenee arvioimaan etäisyyksiä sekä osaa tehdä pitkän ja lyhyen myötäämisen esteellä. Hän osaa ratsastaa perusradalla ja uusinnassa sekä arvioida omaa suoritustaan ja tehdä muutos- ja kehittämissuhteita.

Tutkinnon suorittaja osaa ratsastaa hevostaan maastossa ja hypätä erityyppisiä maastoesteitä tasolla 90 cm, esimerkiksi kenttäkilpailun tutustumisluokka. Hän on perehtynyt nuoren hevosen koulutukseen niin, että pystyy kouluttamaan hevosen opetus-, harraste- tai kilpahevoseksi. Hän pystyy suunnittelemaan ja toteuttamaan hevosen koulutuksen ja tuntikäytön niin, että hevosen koulutustaso säilyy ja kehittyy. Hän osaa opettaa hevosen juoksutukseen, maasta esittämiseen ja lastaukseen. Hänen hevosen käsittelytaitonsa on asiallista ja hevosystävällistä.

Tutkinnon suorittaja on tutustunut ratsastuksen muihin lajeihin ja on selvillä vammaisratsastuksen erityisvaatimuksista. Hän osaa olympialajien kilpailusäännöt. Hän kykenee arvioimaan liikennettä hevosen näkökulmasta sekä tuntee liikennesäännöt, jokamiehen oikeudet ja velvollisuudet ja noudattaa niitä.

c) Ratsastuksen opettaminen

Tämän tutkinnon osan ammattitaidon arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota erityisesti seuraaviin kohtiin:

- ratsastuskoulun opetuksen suunnittelu
- ratsastustaidon opettaminen
- ratsastuksen opetuksen tavoitteiden tuntemus
- opetusmenetelmien ja oppimistyylien tuntemus
- opetustaito
- turvallisuuden huomioon ottaminen
- hevosen voimavarojen huomioon ottaminen
- opetuksen arviointi
- opetuksen eriyttäminen
- ihmisen fysiologian perusteiden tuntemus
- teknisten laitteiden käyttötaito
- kielitaito
- ratsastuksenopettajan roolin sisäistäminen.

Hyväksytty suoritus

Tutkinnon suorittaja osaa suunnitella vuosi-, kurssi- ja tuntisuunnitelmat niin, että ne antavat ratsastuskoululle monipuoliset/erikoistuneet mahdollisuudet toteuttaa ratsastustoimintaa. Hän osaa arvioida suunnitelmien toimivuutta

käytännössä ja todeta, antavatko ne mahdollisuuden joustaviin muutoksiin tilanteiden mukaan. Hän osaa opettaa ratsastus- ja hevostaitoa eri-ikäisille oppilaille koulu-, este- ja kenttäratsastuksen tarkoituksen ja tavoitteiden mukaan. Hän on perehtynyt ratsastuksenopetuksen fyysisiin, psyykkisiin, sosiaalisiin, kognitiivisiin ja affektiivisiin tavoitteisiin ja osaa arvioida hevosen fyysistä jaksamista ratsastustuntien aikana.

Tutkinnon suorittaja pystyy luomaan positiivisen oppimisilmapiirin ja käyttämään monipuolisesti eri opetusmenetelmiä. Hän osaa arvioida opetuksensa vaikuttavuutta ja turvallisuutta opetustapahtuman aikana. Hänen opetuksensa on oppilaskeskeistä ja vuorovaikutteista ja hän ottaa huomioon erilaiset oppijat ja heidän oppimistyyliinsä. Hän tuntee ihmisen anatomiaa ja fysiologiaa niin, että pystyy ottamaan näihin liittyvät seikat huomioon eri-ikäisten opetuksessa. Hän osaa tarvittaessa eriyttää opetustaan ja arvioida harjoitusten sopivuutta ja vaikuttavuutta.

Tutkinnon suorittaja osaa käyttää ammattisanastoa ja asiallista ja selkeää ilmaisuja sekä tehostaa opetustaan kehon liikkeillä. Hän osaa käyttää teknisiä laitteita, kuten äänentoisto- ja videolaitteita sekä piirtoheitintä, opetuksensa havainnollistamiseksi. Hän pystyy ohjaamaan ratsastusta ja hevosenhoitoa myös muulla kuin äidinkielellään. Hän osoittaa omalla toiminnallaan sisäistäneensä ratsastuksenopettajan roolit kasvattajana, nuorten esikuvana, hevosurheilun ammattilaisena ja liikuntaharrastuksen edistäjänä.

d) Yritystoiminta

Tämän tutkinnon osan ammattitaidon arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota erityisesti seuraaviin kohtiin:

- yrittämisen edellytysten ja mahdollisuuksien tuntemus ja arviointi
- liikeidean tuntemus
- yrityksen perustamisen, kirjanpidon, verotuksen ja laskentatoimen perusteiden tuntemus
- talousarvion laadinta
- laskutuksen tuntemus
- yritystoiminnan taloudellisten periaatteiden tuntemus ja kannattavuuden arviointi
- tuotteiden ja palvelujen hinnoittelu
- tietotekniikan käyttötaito
- markkinoiden perusteiden tuntemus ja markkinointitaito
- asiakaspalvelutaito
- laadun arviointi.

Hyväksytty suoritus

Tutkinnon suorittaja on perehtynyt ratsastuskouluyrittämisen edellytyksiin ja mahdollisuuksiin niin, että pystyy tunnistamaan yrityskohtaisia kilpailuetuja ja

-haittoja. Hän tietää, millaiset valmiudet tukevat yrittäjänä menestymistä. Näiden tietojen perusteella hän osaa arvioida itseään ja omaa yrittäjyyttään sekä tehdä yrittäjänä kehittymistä koskevia päätelmiä ja ratkaisuja. Hän tuntee liikeideakäsitteen ja osaa käyttää sitä yritystoiminnan suunnittelun välineenä. Hän pystyy laatimaan yritykselle liiketoimintasuunnitelman ja soveltamaan sitä ratsastuskoulutoiminnassa.

Tutkinnon suorittaja osaa ratsastuskoulun tuntikirjanpidon ja on perehtynyt laskentatoimen perusteisiin. Hän osaa arvioida ratsastuskoulun toiminnan kannattavuutta laskelmien ja tunnuslukujen avulla sekä tulkita tilinpäätöstä mm. pääomien, varallisuuden, maksukyvyn ja tuloksen suhteen. Hän osaa hinnoitella ratsastuskoulun palvelut niin, että ottaa markkinalähtöiset ja muut tekijät huomioon järkevässä hinnoittelussa. Hän pystyy hyödyntämään tietotekniikkaa ratsastuskoulun tuntikirjanpidossa, laskutuksessa, yhteydenpidossa sidosryhmiin sekä tiedonhankinnassa.

Tutkinnon suorittaja on perehtynyt markkinointiin niin, että osaa suunnitella markkinoinnin johdonmukaiseksi, realistiseksi ja ratsastuskoulun toiminnan tavoitteita tukevaksi. Hän osaa seurata ja kehittää markkinointisuunnitelmaa saatujen kokemusten pohjalta. Hän on asiakasystävällinen ja on sisäistänyt, että asiakaskontakti on samalla palvelutilanne, myyntitapahtuma ja markkinointitoimi. Hän ymmärtää asiakaspalautteen merkityksen laadun ja asiakaspalvelun kehittämässä. Hän on sisäistänyt oman roolinsa vaikutuksen yrityksen imagoon ja kehittää yrityksen toimintaa ratsastuskoulujen laatujärjestelmän mukaisesti.

3 § AMMATTIT AidON OSOITTAMISTAVAT

Ammattitaidon arvioimiseksi annettavien näyttöjen lähtökohtana on saada selville, kuinka hyvin käytännön taidot ja niiden pohjana oleva tietoperusta sekä käsitteelliset rakenteet ovat sovituneet yhteen ja suhteessa siihen, mitä tutkinnon eri osissa vaaditaan. Tätä on testattava pääasiassa toiminnallisilla tehtävillä, joita voidaan tarvittaessa täydentää suullisesti, kirjallisesti tai muilla tavoin.

Taidon pääasiallisena arviointimuotona on käytettävä työnäyttöä, taitotestiä, työtoiminnan havainnointia tai simulointia ja kestoaltaan vaihtelevia projektitehtäviä. Myös portfolioita eli dokumentoituja todisteita vaadittavasta osaamisesta ja muita arviointimenettelyjä sekä näiden erilaisia yhdistelmiä voidaan käyttää. Yksittäisen arviointimuodon käytön valinnassa on otettava huomioon mm., kuinka hyvin se sopii tutkintovaatimusten mittaamiseen, miten se vastaa työelämän luonnollisia käytäntöjä, kuinka hyvin sen avulla voidaan erotella haluttu pätevyys ei-pätevästä osaamisesta, miten helppokäyttöinen se on eri toimintaympäristöissä sekä kuinka selkeä se on arvioijille ja arvioitavalle. Edellytetyt ammattitaidon taustalla olevan tiedon ja ymmärryksen tason selvittämiseksi toiminnallisen näytön tukena voidaan käyttää kyselyjä ja haastatteluja, itse- tai ryhmäarviointia, kirjallisia tuotoksia, asiantuntijakeskusteluja tai muuta keinoa, jolla tutkittavan osaamisen taso täsmentyy.

Ammattitaito on arvioitava jokainen tutkinnon osa kerrallaan niin, että tutkittavan ammattitaitoa verrataan vastaavan tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksiin. Arviointikriteerien mukainen suoritus on hyväksyttävä. Tutkinto-toimikunnalla on oikeus syventää tässä esitettyjä arvioinnin perusteita, mutta se ei saa muuttaa niitä. Lopullista linjausta ja tulkintaa tehdessään tutkinto-toimikunnan on päätettävä mm. siitä, mitkä ovat arvioinnin kohteiden painopisteet tutkinnon eri osissa, saako ja minkä verran hyväksyttävään suoritukseen sisältyä riittämättömäksi tulkittavaa osaamista, minkälaista osaamista se saa olla ja onko se kompensoitava tai kompensoitavissa paremmalla osaamisella jossakin toisessa arvioinnin kohteessa samassa tutkinnon osassa. Nämä joustoon ja rajatapauksiin liittyvät ratkaisut ja muut arviointia tarkentavat tulkinnat tutkintotoimikunnan on viestitettävä tutkinnon järjestäjille näiden kanssa käytävissä neuvotteluissa. Neuvotteluissa on sovittava myös portfolioiden maksimaalisesta osuudesta näyttöjen antamisessa sekä siitä tulkinnasta, miten kriteerit suhteutetaan arviointiympäristöön ja siinä erilaisiin arviointi-oloihin.

AMMATIN KUVAUS

Ratsastuksenopettajan päätehtävä on opettaa ratsastuskoulussa. Hän toimii yrittäjänä tai työsuhhteessa ja vastaa toiminnan suunnittelusta ja toteutuksesta. Hän visioi ratsastuskoulun toimintoja sekä arvioi sen kannattavuutta. Hänen tehtäviinsä kuuluu tallin ja hevosten hoidosta ja varusteista huolehtiminen eläinsuojelu- ja ympäristötekijät huomioon ottaen. Hän huolehtii myös hevosten koulutuksesta.

Ratsastuksenopettajaideoi ja organisoii ratsastuskoulun toiminnan ja opettaa ratsastustaitoa eri-ikäisille ratsastajille. Hän laatii ratsastuskoulun vuosi- ja tuntisuunnitelmat ja vastaa niiden toteutuksesta joko yksin tai toisten opettajien tai ohjaajien kanssa. Hän tiedostaa vastuunsa ratsastus- ja hevostaidon opettamisessa ja kehittää uusia alaan liittyviä palveluja ajan hengen mukaisesti. Hänen oma ratsastustaitonsa on hyvä. Hän toimii yhteistyössä paikallisen ratsastusseuran ja muiden sidosryhmien kanssa.

Ratsastuksen harrastajien määrä kasvaa koko ajan. Suomen Ratsastajainliitto valvoo hyväksytyjä ratsastuskouluja, ja laatukoulussa opettajana toimii aina ratsastuksenopettaja. Hyvät ratsastus- ja hevostaidot lisäävät harrastuksen turvallisuutta ja mahdollisuuksia harrastaa ratsastusta monipuolisesti ja mielekkäästi. Ratsastuskoulun on kehitettävä omaa erikoistumistaan selviytyäkseen yhä kovenevassa kilpailussa. Valtaosa oppilaista on tyttöjä ja iältään 10–18 vuotta. Muutokset asiakaskunnassa näyttävät tapahtuvan siihen suuntaan, että aikuisten määrä lisääntyy ja lasten aloitusikä laskee. Tämä merkitsee sitä, että tarvitaan uudenlaista suhtautumista aikuisoppilaisiin ja pieniin 4–5-vuotiaisiin asiakkaisiin. Näiden asiakkaiden tarpeiden tyydyttäminen on samalla hyvä kilpailuvaltti. Myönteisen työskentely- ja oppimisilmapiirin luominen, opetusmenetelmien hallinta ja erilaisten oppimistyylien ymmärtäminen sekä oppilaskeskeiset toimintatavat luovat hyvät kehitysnäkymät ratsastuksen opetukselle.

Ratsastuskoulujen on edelleen kehitettävä toimintaympäristöjään ajan haasteiden mukaisesti. Viihtyisät ja hyvin hoidetut tilat mahdollistavat turvallisen ja monipuolisen harrastusympäristön eri asiakasryhmille. Ratsastuksenopettaja tekee myös nuorisotyötä, kun ratsastuskoulut tarjoavat ohjattua iltapäivätoimintaa ja hevosten hoitomahdollisuuden talleilla. Ratsastuksenopettaja on siten keskeinen vaikuttaja monen nuoren elämässä ja onkin tärkeää, että opettaja sisäistää roolinsa kasvattajana ja liikuntaharrastuksen edistäjänä sekä hevosurheilun edustajana.